

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

**SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNİN TEKNİK KARŞILIKLARINA VE BU
KARŞILIKLARIN YATIRILACAĞI VARLIKLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı sigorta ve reasürans şirketlerinin mevcut ve muhtemel yükümlülüklerini karşılayacak miktarda teknik karşılık ayırmalarını sağlamak ve bu karşılıkların yatırılacağı varlıklara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Türkiye’de kurulu sigorta ve reasürans şirketleri, yabancı sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye’deki şubeleri ile emeklilik şirketlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 16 ncı maddesi ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aktüeryal zincirleme merdiven metodu: Muallak tazminat karşılığının aktüeryal olarak hesaplanması amacıyla kullanılan yöntemi,

b) Borsa: Para ve sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü yurt içi ve yurt dışı borsaları

c) Destek hizmetleri: Çekme, kurtarma, kiralık araç sağlanması, tıbbi nakil, ambülans sağlanması, camcı ve çilingir sağlanması gibi verilen sigorta teminatını tamamlayıcı nitelikte olan ve dışarıdan sağlanan hizmetleri,

ç) Kanun: 5684 sayılı Sigortacılık Kanununu,

d) Kur riski: Şirketlerin döviz yükümlülükleri nedeniyle döviz kurlarında meydana gelebilecek değişiklikler sonucu maruz kalabilecekleri zarar olasılığını,

e) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

f) Prim: Yazılan primleri,

g) Şirket: Türkiye’de kurulmuş sigorta ve reasürans şirketleri ile yabancı ülkelerde kurulmuş sigorta ve reasürans şirketlerinin Türkiye’deki şubeleri ile emeklilik şirketlerini,

ğ) Takasbank: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

h) Topluluk: Hukuksal yönden birbirinden bağımsız olmakla birlikte; sermaye, yönetim ve denetim açısından birbiriyle ilişkili, faaliyet konuları yönünden aynı sektöre bağlı olsun veya olmasın, organizasyon ve finansman konularının bir ana ortaklık çatısı altında tek merkezden koordine edilen ana ve bağlı ortaklıklar bütünü,

ı) Yabancı para yükümlülük kur riski oranı: Şirketlerin yabancı para veya yabancı paraya endeksli varlıkları toplamının, yabancı paraya endeksli yükümlülükleri toplamına oranını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Karşılıklar

Kazanılmamış primler karşılığı

~~**MADDE 5 –** (1) Şirketler matematik karşılık ayrılan sigorta sözleşmeleri hariç diğer sözleşmeler için kazanılmamış primler karşılığı ayırmak zorundadır. Yıllık yenilenen sigorta teminatı içeren bir yıldan uzun süreli sigorta sözleşmelerinin yıllık sigorta teminatına karşılık gelen primleri için de kazanılmamış primler karşılığı ayrılır.~~

~~(2) Ölüm, yaşama ve her ikisinin kapsandığı hem ölüm hem de yaşama ihtimallerine bağlı teminatlar ile bu teminatlara ek olarak verilen ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar~~

teminatının verildiği sözleşmeler hayat sigortası sözleşmesi sayılır ve bunlara ait primler hayat sigortası primi olarak kabul edilir.

(3) Ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatının hayat sigortası sözleşmesi ile beraber paket sözleşme olarak verildiği hallerde, bu teminatlar birlikte verildiği hayat sigortası sözleşmelerinden tamamıyla bağımsız olarak değerlendirilir.

(4) Kazanılmamış primler karşılığı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısmından oluşur. Yürürlükte bulunan yıllık hayat sigortaları ile süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında ise yazılan brüt primlerden varsa birikime ayrılan kısım düşüldükten sonra kalan tutarın takip eden dönem veya dönemlere sarkan kısmından oluşur.

(5) Aracılara ödenen komisyonlar, reasüröre devredilen primler nedeniyle alınan komisyonlar, üretim gider payları ile bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarların gelecek dönem veya dönemlere isabet eden kısmı ertelenmiş gelirler ve ertelenmiş giderler hesapları ile diğer ilgili hesaplar altında muhasebeleştirilir. Her ne ad altında olursa olsun; poliçeye bağlı olarak verilmeyen teşvik, kârlılık ve benzeri komisyonlar bu madde kapsamındaki dönem komisyon gelir veya gideri olarak kabul edilemeyeceği gibi ertelenmiş gelir veya gider hesaplamalarında da dikkate alınmaz.

(5) Aracılara ödenen komisyonlar, reasüröre devredilen primler nedeniyle alınan komisyonlar, üretim gider payları ile bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarların gelecek dönem veya dönemlere isabet eden kısmı ertelenmiş gelirler ve ertelenmiş giderler hesapları ile diğer ilgili hesaplar altında muhasebeleştirilir. Her ne ad altında olursa olsun; poliçeye bağlı olarak verilmeyen teşvik, kârlılık ve benzeri komisyonlar ertelenmiş gelir ve gider hesaplamalarında dikkate alınmaz.

(6) Gün veya 1/24 esasına göre hesaplama yapılması mümkün olmayan reasürans ve retroesyon işlemlerinde, kazanılmamış primler karşılığı 1/8 esasına göre ayrılabilir.

(7) Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtea nakliyat sigortası sözleşmelerinde, istatistiki verilere göre tahmini bitiş tarihlerinin tespit edilmesi ve buna göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması gerekmektedir. Bu hesabın yapılamaması durumunda, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerden sonra kalan tutarın % 50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılır.

(7) Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtea nakliyat sigortası sözleşmelerinde, istatistiki verilere göre tahmini bitiş tarihlerinin tespit edilmesi ve buna göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması gerekmektedir. Bu hesabın yapılamaması durumunda, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerin % 50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılır.

(8) Kazanılmamış primler karşılığı reasürör payı tutarının hesabında yürürlükte bulunan reasürans anlaşmalarının şartları ile komisyonları dikkate alınır.

(8) Kazanılmamış primler karşılığı reasürör payı tutarının hesabında yürürlükte bulunan reasürans anlaşmalarının şartları ile komisyonları dikkate alınır.

(9) İlgili hesap yılı içerisinde; cari hesap dönemi itibarıyla finansal tablolar düzenlenirken "Devreden Kazanılmamış Primler Karşılığı" rakamı olarak, bir önceki hesap yılı sonunun finansal tablolarında yer alan Kazanılmamış Primler Karşılığı rakamı yazılmalı, dönem "Kazanılmamış primler Karşılığı" olarak ise finansal tabloların düzenlendiği tarih itibarıyla yürürlükte olan sigorta sözleşme primlerinin gün esasına göre hesaplanarak bulunan kazanılmamış kısımları toplamı alınmalıdır.

MADDE 5 – (1) Şirketler matematik karşılık ayrılan sigorta sözleşmeleri hariç diğer sözleşmeler için kazanılmamış primler karşılığı ayırmak zorundadır. Yıllık veya bir yıldan kısa süreli aralıklarla yenilenen sigorta teminatı içeren bir yıldan uzun süreli sigorta sözleşmelerinin yıllık sigorta teminatına karşılık gelen primleri için de kazanılmamış primler karşılığı ayrılır.

(2) Ölüm, yaşama ve her ikisinin kapsandığı hem ölüm hem de yaşama ihtimallerine bağlı teminatlar ile bu teminatlara ek olarak verilen teminatlara ilişkin sözleşmeler hayat sigortası sözleşmesi sayılır ve bunlara ait primler hayat sigortası primi olarak kabul edilir.

(3) Ek teminatların hayat sigortası sözleşmesi ile beraber paket sözleşme olarak verildiği hallerde, bu teminatlar birlikte verildiği hayat sigortası sözleşmelerinden tamamıyla bağımsız olarak değerlendirilir.

(4) Kazanılmamış primler karşılığı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak, gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısmından oluşur. Yürürlükte bulunan yıllık hayat sigortaları ile süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında ise yazılan brüt primlerden varsa birikime ayrılan kısım düşüldükten sonra kalan tutarın takip eden dönem veya dönemlere sarkan kısmından oluşur.

(5) Kazanılmamış primler karşılığının hesaplanması sırasında, sigorta teminatının başladığı gün ile bitiş günü yarım gün olarak dikkate alınır ve buna göre hesaplama yapılır.

(6) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen sözleşmeler için; üretime bağlı olarak tahakkukunun yapılması kaydıyla aracılara ödenen komisyonlar, reasüröre devredilen primler nedeniyle alınan komisyonlar, bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarlar ile tarifelerin ve sigorta sözleşmelerinin hazırlanması ve satışı için yapılan değişken üretim giderleri ve destek hizmetlerine ilişkin ödemelerin gelecek dönem veya dönemlere isabet eden kısmı ertelenmiş gelirler ve ertelenmiş giderler hesapları ile diğer ilgili hesaplar altında muhasebeleştirilir. Bir yıldan uzun süreli sigorta sözleşmeleri için gelir ve giderlerin ertelenmesine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça ayrıca belirlenir. Her ne ad altında olursa olsun; sözleşmeye bağlı olarak verilmeyen ve sözleşmenin yürürlükten kalkmasına bağlı olarak iadeye konu olmayan teşvik, kârlılık ve benzeri komisyonlar ile giderler ertelenmiş gelir ve gider hesaplamalarında dikkate alınmaz.

(7) Gün veya 1/24 esasına göre hesaplama yapılması mümkün olmayan reasürans ve retrosesyon işlemlerinde, kazanılmamış primler karşılığı 1/8 esasına göre ayrılabilir.

(8) Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtea nakliyat sigortası sözleşmelerinde, istatistiki verilere göre tahmini bitiş tarihlerinin tespit edilmesi ve buna göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması gerekmektedir. Bu hesabın yapılamaması durumunda, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerin % 50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılır.

(9) Kazanılmamış primler karşılığı reasürör payı tutarının hesabında yürürlükte bulunan veya ilgili reasürans anlaşmalarının şartları dikkate alınır.

(10) Net primin hesaplanmasında, bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarların ilgili döneme tekabül eden kısmı devredilen prim olarak telakki edilir.

(11) Döviz endeksli sigorta sözleşmelerine ilişkin kazanılmamış primler karşılığının hesabı sırasında, sigorta sözleşmesinde ayrıca bir kur belirtilmemişse ilgili primin tahakkuk tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Resmî Gazete'de ilan ettiği döviz satış kurları dikkate alınır.

(12) İlgili hesap yılı içerisinde; cari hesap dönemi itibarıyla finansal tablolar düzenlenirken Devreden Kazanılmamış Primler Karşılığı rakamı olarak, bir önceki hesap yılı sonunun finansal tablolarında yer alan Kazanılmamış Primler Karşılığı rakamı yazılmalı, dönem Kazanılmamış Primler Karşılığı olarak ise finansal tabloların düzenlendiği tarih itibarıyla yürürlükte olan sigorta sözleşme primlerinin gün esasına göre hesaplanarak bulunan kazanılmamış kısımları toplamı alınmalıdır.” alınmalıdır.

Devam eden riskler karşılığı

MADDE 6 – (1) Sigorta sözleşmesinin süresi boyunca üstlenilen risk düzeyi ile kazanılan primlerin zamana bağlı dağılımının uyumlu olmadığı kabul edilen sigorta branşlarında, ayrıca kazanılmamış primler karşılığının şirketin taşıdığı risk ve beklenen masraf düzeyine göre yetersiz kalması halinde ayrılır.

(2) Şirketler devam eden riskler karşılığı ayırırken, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, her hesap dönemi itibarıyla, son 12 ayı kapsayacak şekilde yeterlilik testi yapmak zorundadır.

(3) Bu test yapılırken, kazanılmamış primler karşılığının beklenen hasar prim oranı ile çarpılması gerekmektedir. Beklenen hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların (muallak tazminatlar + ödenen tazminatlar – devreden muallak tazminatlar) kazanılmış prime (yazılan primler + devreden kazanılmamış primler karşılığı – kazanılmamış primler karşılığı) bölünmesi suretiyle bulunur. Müsteşarlıkça belirlenecek branşlar için beklenen hasar prim oranının % 95'in üzerinde olması halinde, % 95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar o branşın devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır.

(3) Bu test yapılırken, net kazanılmamış primler karşılığının beklenen net hasar prim oranı ile çarpılması gerekmektedir. Beklenen net hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların (muallak tazminatlar (net) + ödenen tazminatlar (net) – devreden muallak tazminatlar (net)) kazanılmış prime (yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net) – kazanılmamış primler karşılığı (net)) bölünmesi suretiyle bulunur. Müsteşarlıkça belirlenecek branşlar için beklenen hasar prim oranının % 95'in üzerinde olması halinde, % 95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar o branşın devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır.

(4) Şirketler kendi tarifelerini hazırlama ve güncelleme aşamasında devam eden riskler karşılığı tutarını dikkate almak zorundadır.

MADDE 6 – (1) Sigorta sözleşmesinin süresi boyunca üstlenilen risk düzeyi ile kazanılan primlerin zamana bağlı dağılımının uyumlu olmadığı kabul edilen sigorta branşlarında, ayrıca kazanılmamış primler karşılığının şirketin taşıdığı risk ve beklenen masraf düzeyine göre yetersiz kalması halinde ayrılır.

(2) Şirketler devam eden riskler karşılığı ayırırken, yürürlükte bulunan ve kazanılmamış primler karşılığı ayrılan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, her hesap dönemi itibarıyla, son 12 ayı kapsayacak şekilde yeterlilik testi yapmak zorundadır.

(3) Bu test yapılırken, net kazanılmamış primler karşılığının beklenen net hasar prim oranı ile çarpılması gerekmektedir. Beklenen net hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların (muallak tazminatlar (net) + ödenen tazminatlar (net) - devreden muallak tazminatlar (net)) kazanılmamış prime (yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net)- kazanılmamış primler karşılığı (net)) bölünmesi suretiyle bulunur. Müsteşarlıkça belirlenecek branşlar için beklenen hasar prim oranının % 95'in üzerinde olması halinde, % 95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar net devam eden riskler karşılığı, %95'i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak finansal tablolarda yer alır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır. Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarların ilgili döneme tekabül eden kısmı net prim hesabında devredilen prim olarak kabul edilir.

(4) Devam eden riskler karşılığının hesabı sırasında kullanılan muallak tazminat karşılıklarının; tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ve gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak tazminatlar ile gider paylarını ve gerekli durumlarda muallak tazminat yeterlilik farkını içermesi gerekmektedir.

(5) Şirketler kendi tarifelerini hazırlama ve bu tarifeleri güncelleme aşamasında devam eden riskler karşılığı tutarını dikkate almak zorundadır.

(6) Yeni faaliyete başlanılan branşlarda devam eden riskler karşılığı, faaliyete başlanılmasını takip eden on ikinci ayın sonundan itibaren hesaplanır.

Muallak tazminat karşılığı

~~MADDE 7 – (1) Şirketler, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanmamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmak zorundadır. Muallak tazminat karşılığına ilişkin hesaplamalarda rücu, sovtaj ve benzeri gelir kalemleri tenzil edilmiş olarak dikkate alınmalıdır.~~

~~(2) Muallak tazminat karşılığına ilişkin hesaplamalarda rücu, sovtaj ve benzeri gelir kalemleri, bu fıkrada belirtilen esaslara göre tenzil edilir. Hesap dönemi sonu itibarıyla tahakkuk etmiş muallak tazminat karşılığından tenzil edilecek rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin hesaplanmasında; son 5 veya daha fazla yıllarda tahakkuk etmiş muallak hasar dosyalarına ilişkin olarak, bu hasarların oluştuğu dönemi izleyen dönemlerde tahsil edilen rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin söz konusu yıllara ait tahakkuk etmiş muallak tazminat karşılıklarına bölünmesi suretiyle bulunan ağırlıklı ortalama dikkate alınır. Cari hesap dönemi için ilgili branş muallak tazminat karşılığından tenzil edilecek rücu, sovtaj ve benzeri gelirler, ilgili branş için hesaplanmış olan ağırlıklı ortalama ile ilgili branşın cari döneme ilişkin tahakkuk etmiş muallak tazminat karşılığının çarpılması suretiyle bulunur.~~

~~(3) Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında hesap dönemi sonu rakamları son 12 ayı kapsayacak şekilde dikkate alınır. Bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri olarak kabul edilir. Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında, sigorta ve reasürans şirketlerinin bu bedellerle ilgili olarak son 5 veya daha fazla yıllarda; bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak sonrasında rapor edilmiş tazminatların, bunlara ilişkin rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahsilatlarının tenzil edilmesinden sonra kalan tutarlarının, söz konusu yıllara ilişkin prim üretimlerine bölünmesi suretiyle bulunan ağırlıklı ortalama dikkate alınır. Cari hesap dönemi için gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedeli, yukarıda belirtilen şekilde hesaplanmış olan ağırlıklı ortalama ile cari hesap döneminden önceki 12 aylık toplam prim üretiminin çarpılması suretiyle bulunur.~~

~~(4) Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin de prim üzerinden ve Müsteşarlıkça belirlenecek branşlar bazında hesaplanması gerekmektedir. Cari hesap dönemi veya daha önceki hesap dönemlerinde ihbar edilmiş olmakla birlikte cari hesap döneminde herhangi bir sebeple bu dönem muallaklarında bulunmayan ancak bir sonraki yıl yeniden işleme alınan muallağa konu dosyalar da ilgili branşın gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri hesaplarına dahil edilir.~~

— (5) Muallak tazminat karşılığının hesaplanması sırasında; hesaplanmış veya tahmin edilmiş eksper, bilirkişi, danışman, dava ve haberleşme giderleri de dahil olmak üzere tazminat dosyalarının tekemmülü için gerekli tüm gider payları dikkate alınır.

— (6) Cari hesap dönemi muallak tazminat karşılığı tutarı, Müsteşarlıkça belirlenen aktüeryal zincirleme merdiven metodu ile bulunan tutardan küçük olamaz.

— (7) Şirketler her hesap yılı sonunda branşlar itibarıyla muallak tazminat karşılığı yeterlilik tablosunu Müsteşarlıkça belirlenen formatta düzenlemek ve Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

— (8) Bu tablo, şirketlerin son beş yıl itibarıyla muallak tazminat karşılığının, bu karşılıkların konusu olan dosyalara ilişkin olarak tüm gider payları da dahil olmak üzere fiilen ödemiş olduğu tazminat bedeli toplamına oranı olan muallak tazminat karşılığı yeterlilik oranını gösterir.

— (9) Müsteşarlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrı ayrı hesaplanacak muallak tazminat karşılığı yeterlilik oranının, cari hesap yılı hariç olmak üzere, son beş yıllık aritmetik ortalamasının % 95'in altında olması halinde, bu oran ile % 95 oranı arasındaki fark, cari yıl muallak tazminat karşılığı ile çarpılarak yeterlilik oranı fark tutarı bulunur. Yeterlilik oranı fark tutarı her bir branş için ayrı ayrı ilave edilerek cari yılda ayrılacak nihai muallak tazminat karşılığı hesaplanır.

— (10) Yeterlilik tablosu düzenlemesi sırasında ve muallak tazminat karşılığı hesabında; tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak tazminatlar ile tüm gider payları dikkate alınır.

— (11) Yeni faaliyete başlanan branşlara ilişkin hesaplamalarda, bu branşa ilişkin Müsteşarlık tarafından ilan edilen sektör ortalamaları, bu ortalamaların bulunmaması durumunda ise sigorta şirketlerine ait en son veriler kullanılır.

— (12) Muallak tazminat karşılığı reasürör tutarının hesabında, yürürlükte bulunan reasürans anlaşmalarının şartları dikkate alınır.

— (13) Muallak tazminat tutarı her hesap dönemi sonu itibarıyla güncellenmeli ve yeterli miktarda karşılık ayrılmamış dosyalar için ilave karşılık ayrılmalıdır.

— (14) Muallak tazminat karşılığı tutarları ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin sözleşme bazında hesaplanması esas olmakla birlikte, reasürans şirketlerinin sigorta şirketlerinden sözleşme bazında bilgi alamadığı durumlarda, reasürans şirketleri sigorta şirketleri tarafından kendilerine bildirilen verileri esas alabilirler.

— (15) Tazminat bedelinin çek veya senet ile ödendiği durumlarda, çek veya senet tutarı ilgili banka tarafından sigortalıya ödeninceye kadar çek veya senet tutarı muallak tazminatlardan indirilemez.

— (16) Döviz endeksli sigorta sözleşmelerine ilişkin tazminatlar öncelikle sözleşmede yazılı olan kurdan değerlendirilir. Sözleşmede ödeme tarihindeki kurdan ödenmesi kararlaştırılmış ise tazminatlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Resmî Gazete'de ilan ettiği döviz satış kurlarına göre değerlendirilir.

— (17) Sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu tamirhane ve servise sigorta şirketince ödeme yapılması suretiyle araçların tamir ettirilmesi durumunda, araç tamir edilerek tazminat alacaklısına karşı yükümlülük yerine getirilmiş olduğundan, bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından sonra muallak tazminat karşılıklarından çıkarılarak ödenen tazminatlar hesabına dahil edilir. Tamire ilişkin bedeller; tamirhane veya servise ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki ayrı bir hesabın altında ilgili tamirhane veya servis hesabında izlenir. Ayrıca ilgili tamirhanenin veya servisin hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilir.

— (18) Sigortalıların sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu sağlık kuruluşlarında bedeli sağlık kuruluşuna sigorta şirketince ödenmek suretiyle tedavi ettirilmesi durumunda, sigorta şirketi sigortalıya yükümlülüğünü yerine getirmiş olduğundan, tedavi giderlerinin sigorta şirketince ödenmesi beklenmeden bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından sonra muallak tazminat karşılığında çıkarılarak ödenen tazminatlar hesabına dahil edilmelidir. Tedavi bedelleri, sağlık kuruluşuna ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki ayrı bir hesabın altında ilgili

sağlık kuruluşu hesabında izlenir. Ayrıca ilgili sağlık kuruluşunun hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilir.

(19) Dava aşamasında olan hasarlar için muallak tazminat karşılık rakamı olarak öncelikle dava değeri esas alınır. Ancak, sigortalı tarafından talep edilen gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraf kalemleri haricindeki tazminatın sigorta sözleşmesi teminat limitlerini aşması durumunda, şirketler aşan kısmı muallak tazminat tutarlarından indirmelidir. Dava değerine rağmen bilirkişi raporu, fatura gibi kesin kanıtlara dayanılarak tespit edilen tazminat tutarına dönem sonuna kadar işlemiş gecikme faizi, avukatlık ücreti gibi masrafları da ilave ederek muallak tazminat karşılık tutarı belirlenir.

MADDE 7 – (1) Şirketler, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanmamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmak zorundadır.

(2) Tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş muallak tazminat karşılığının hesaplanması sırasında; hesaplanmış veya tahmin edilmiş eksper, bilirkişi, danışman, dava ve haberleşme giderleri de dahil olmak üzere tazminat dosyalarının tekemmülü için gerekli tüm gider payları dikkate alınır ve ilgili hesaplamalarda rücu, sovtaj ve benzeri gelir kalemleri tenzil edilemez. Halefiyet hakkının kazanılmış olması şartı ile uygulama esasları Müsteşarlıkça belirlenecek olan tahakkuk etmiş rücu, sovtaj ve benzeri gelir kalemleri bilançonun aktif tarafındaki ilgili alacak hesabının altında gösterilerek dönem geliri ile ilişkisi kurulur.

(3) Hayat branşı hariç olmak üzere, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş muallak tazminat karşılığı ile içeriği ve uygulama esasları Müsteşarlıkça belirlenen aktüeryal zincirleme merdiven yöntemleri kullanılarak bulunan tutar arasındaki fark gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelidir. Reasürans şirketlerinin özel şartları dikkate alınarak, bu şirketlerin kullanacakları aktüeryal zincirleme merdiven yönteminin içeriği ve hesaplanma aralığı ile ilgili olarak Müsteşarlık tarafından farklılaştırma yapılabilir.

(4) Müsteşarlık, branşlar veya şirketler itibariyle belirleyeceği aktüeryal zincirleme merdiven yönteminin uygulanmasını isteyebilir. Şirketler her bir branş itibariyle kullanmakta oldukları aktüeryal zincirleme merdiven yöntemini finansal tablolarının dipnotlarında açıklar.

(5) Hayat branşına ilişkin gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak tazminat karşılığına ilişkin hesaplama esasları bu branşa ilişkin teminat tutarları dikkate alınacak şekilde Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(6) Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin test edilebilmesi için ayrı bir hesaplama yapılır. Bu hesaplama sırasında hesap dönemi sonu rakamları son 12 ayı kapsayacak şekilde brüt olarak dikkate alınır. Bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri olarak kabul edilir. Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında, sigorta ve reasürans şirketlerinin bu bedellerle ilgili olarak son 5 veya daha fazla yıllarda; bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak sonrasında rapor edilmiş tazminatların, bunlara ilişkin rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahsilatlarının tenzil edilmesinden sonra kalan tutarlarının, söz konusu yıllara ilişkin prim üretimlerine bölünmesi suretiyle bulunan ağırlıklı ortalama dikkate alınır. Cari hesap dönemi için gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedeli, yukarıda belirtilen şekilde hesaplanmış olan ağırlıklı ortalama ile cari hesap döneminden önceki 12 aylık toplam brüt prim üretiminin çarpılması suretiyle bulunur.

(7) Bu test yapılırken, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin prim üzerinden ve tüm branşlar bazında hesaplanması gerekmektedir. Cari hesap dönemi veya daha önceki hesap dönemlerinde ihbar edilmiş olmakla birlikte cari hesap döneminde herhangi bir sebeple bu dönem muallaklarında bulunmayan ancak bir sonraki yıl yeniden işleme alınan muallak tazminata konu dosyalar da ilgili branşın gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri hesaplarına dahil edilir.

(8) Test sonucunda bulunan tutar ile üçüncü fıkrada belirtilen şekilde bulunan tutar branşların toplamı itibariyle kıyaslanır ve hangi tutar daha büyük ise bu yöntemin her bir branşına ilişkin tutarları gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tutar olarak finansal tablolara yansıtılır.

(9) Yeni faaliyete başlanan branşlara ilişkin hesaplamalarda, faaliyete başlandığı tarihten itibaren beş yıl boyunca şirket aktüeri tarafından yapılan hesaplamalara göre gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak tazminat karşılığı ile muallak tazminat karşılığı yeterlilik farkı hesaplanır. Ayrıca, hasar dosya adedi olarak yetersiz olduğuna karar verildiği için aktüer tarafından büyük hasar ayıklaması yapılan branşlarda da, ayıklanan büyük hasarlar için yeterlilik farkı hesaplanacaktır.

(10) Yeni faaliyete başlanılan branşlar ile hasar adedi yetersizliği ile ilgili olarak aktüerler tarafından belirlenmiş muallak tazminat karşılıklarının yeterliliğinin ölçülmesi amacıyla, şirketler her hesap yılı sonunda branşlar itibarıyla brüt tutarlar üzerinden muallak tazminat karşılığı yeterlilik tablosunu Müsteşarlıkça belirlenen formatta düzenlemek ve hesap yılını takip eden on hafta içerisinde Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(11) Her hesap yılı sonu itibarıyla hazırlanacak bu tablo, şirketlerin ayırdığı muallak tazminat karşılığının, bu karşılıkların konusu olan dosyalara ilişkin olarak tüm gider payları da dahil olmak üzere fiilen ödemiş olduğu tazminat bedeli toplamına oranı olan muallak tazminat karşılığı yeterlilik oranını gösterir. Bu branşlara ilişkin muallak tazminat karşılığı yeterlilik oranının % 100'ün altında olması halinde, bu oran ile % 100 oranı arasındaki fark, cari yıl muallak tazminat karşılığı ile çarpılarak yeterlilik oranı fark tutarı bulunur. Yeterlilik oranı fark tutarı her bir branş için ayrı ayrı ilave edilerek cari yılda ayrılacak nihai muallak tazminat karşılığı hesaplanır.

(12) Yeterlilik tablosu düzenlemesi sırasında ve muallak tazminat karşılığı hesabında; tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak tazminatlar ile tüm gider payları dikkate alınır.

(13) Muallak tazminat karşılığı reasürör tutarının hesabında, yürürlükte bulunan veya ilgili reasürans anlaşmalarının şartları dikkate alınır.

(14) Şirketler ilk hasar ihbarı ile birlikte, muallak tazminat tutarları hesaben kesin olarak tespit edilmemiş ise, branşlar itibarıyla ayırmış oldukları muallak tazminat tutarlarının son beş yıllık istatistiklere dayanan aktüeryal hesaplama sonuçları üzerinden muallak tazminat tutarlarını tahakkuk ettirerek dosya açarlar ve elde edilen bilgilere bağlı olarak her hesap dönemi sonu itibarıyla güncelleyerek yeterli miktarda karşılık ayrılmamış dosyalar için ilave karşılık ayırır veya fazla ayrılan karşılıklar için indirim yaparlar.

(15) Muallak tazminat karşılığı tutarları ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin sözleşme bazında hesaplanması esas olmakla birlikte, reasürans şirketlerinin sigorta şirketlerinden sözleşme bazında bilgi alamadığı durumlarda, reasürans şirketleri sigorta şirketleri tarafından kendilerine bildirilen verileri esas alabilirler.

(16) Tazminat bedelinin çek veya senet ile ödendiği durumlarda, çek veya senet tutarı ilgili banka tarafından sigortalıya ödeninceye kadar çek veya senet tutarı muallak tazminatlardan indirilemez.

(17) Döviz endeksli sigorta sözleşmelerine ilişkin tazminatlar öncelikle sözleşmede yazılı olan kurdan değerlendirilir. Sözleşmede ayrıca bir kur belirtilmemişse, tazminatlar finansal tabloların düzenlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Resmî Gazete'de ilan ettiği döviz satış kurlarına göre değerlendirilir.

(18) Sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu tamirhane ve servise sigorta şirketince ödeme yapılması suretiyle araçların tamir ettirilmesi durumunda, araç tamir edilerek tazminat alacaklısına karşı yükümlülük yerine getirilmiş olduğundan, bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından veya aracın sigortalıya teslimine dair belge verilmesinden sonra muallak tazminat karşılıklarından çıkarılarak ödenen tazminatlar hesabına dahil edilir. Tamire ilişkin bedeller; tamirhane veya servise ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki ayrı bir hesabın altında ilgili tamirhane veya servis hesabında izlenir. Ayrıca ilgili tamirhanenin veya servisin hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilir.

(19) Sigortalıların, sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu sağlık kuruluşlarında bedeli sağlık kuruluşuna sigorta şirketince ödenmek suretiyle tedavi ettirilmesi durumunda, sigorta şirketi sigortalıya yükümlülüğünü yerine getirmiş olduğundan, tedavi giderlerinin sigorta şirketince ödenmesi beklenmeden bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından veya fatura tutarına provizyon verilmesinden sonra muallak tazminat karşılığında çıkarılarak ödenen tazminatlar hesabına dahil edilmelidir. Tedavi bedelleri, sağlık kuruluşuna ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki ayrı bir hesabın altında ilgili sağlık kuruluşu hesabında izlenir. Ayrıca ilgili sağlık kuruluşunun hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilir.

(20) Kazanma ve kaybetme ihtimali değerlendirilmeksizin, dava aşamasında olan hasarlar için muallak tazminat karşılık rakamı olarak öncelikle dava değeri esas alınır. Ancak, sigortalı tarafından talep edilen gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraf kalemleri haricindeki tazminatın sigorta sözleşmesi teminat limitlerini aşması durumunda, şirketler aşan kısmı muallak tazminat tutarlarından indirmelidir. Dava değerine rağmen bilirkişi raporu veya bilirkişi atanana kadar eksperin hazırlamış olduğu rapor, fatura gibi kesin kanıtlara dayanılarak tespit edilen tazminat tutarına dönem sonuna kadar işlemiş gecikme faizi, avukatlık ücreti gibi masrafları da ilave ederek muallak tazminat karşılık tutarı belirlenir.

(21) Tazminat ödemesine konu olmayan ve tazminat alacaklıları tarafından da takip edilmeyen hasarlar, zamanaşımı süresinin dolmasını takiben muallak tazminatlar arasından çıkarılarak gelir kaydedilmelidir.

Matematik karşılıklar

MADDE 8 – (1) Hayat ve hayat dışı branşında faaliyet gösteren şirketler bir yıldan uzun süreli hayat, sağlık ve ferdi kaza sigorta sözleşmeleri için sigorta ettirenler ile lehdarlara olan yükümlülüklerini karşılamak üzere aktüeryal esaslara göre yeterli düzeyde matematik karşılık ayırır.

(2) Bir yıldan uzun süreli hayat sigortalarına ek olarak bir yıldan uzun süreli ferdi kaza, sağlık, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatının verildiği hallerde; hayat sigortaları matematik karşılık tutarı ek teminatlara ilişkin aktüeryal esaslara göre hesaplanan matematik karşılık tutarını da içerecek şekilde hesaplanır.

(3) Matematik karşılıklar yürürlükte bulunan her bir sözleşme için tarifedeki teknik esaslara göre ayrı ayrı hesaplanan ve aşağıda (a) ve (b) bentlerinde açıklanan aktüeryal matematik karşılıklar ile taahhüt edilmişse bu karşılıkların yatırıma yönlendirilmesi sonucu elde edilen gelirlerden sigortalılara ayrılan kar payı karşılıkları toplamından oluşur.

a) Aktüeryal matematik karşılıklar, şirketlerin üstlendiği riziko için alınan primleri ile sigorta ettirenler ile lehdarlara olan yükümlülüklerin peşin değerleri arasındaki farktır. Aktüeryal matematik karşılıklar, bir yıldan uzun süreli hayat sigortaları için tarifelerin ~~onaylı~~ teknik esaslarında belirtilen formül ve esaslara göre ayrılır. Aktüeryal matematik karşılıklar, sigortacının ileride yerine getireceği yükümlülüklerinin peşin değeri ile sigorta ettiren tarafından ileride ödenecek primlerin bugünkü değeri arasındaki farkın bulunması şeklinde (prospektif yöntem) hesaplanır. Ancak, aktüeryal matematik karşılıkların sigorta ettirenin ödediği primlerin sonuç değeri ile sigortacının üstlendiği rizikonun sonuç değeri arasındaki farkın hesaplanması şeklinde (retrospektif yöntem) veya Müsteşarlıkça kabul edilen genel kabul görmüş aktüeryal yöntemlere göre hesaplanması halinde bulunan aktüeryal matematik karşılıklar toplamı bu toplamdan az olamaz. Aktüeryal matematik karşılığın negatif olarak hesaplandığı durumlarda bu değer sıfır olarak kabul edilir. Birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında aktüeryal matematik karşılık, primlerin birikimine kalan kısımlarının toplamından oluşur. Aktüeryal matematik karşılıklar tarifinin teknik özelliklerine göre tahakkuk veya tahsil esasına göre hesaplanabilir.

b) Kâr payı karşılıkları şirketlerin kâr payı vermeyi taahhüt ettikleri sözleşmeler için sigorta ettirenler ile lehdarlara olan yükümlülüklerine istinaden ayrılan karşılıkların yatırıldıkları varlıkların gelirlerinden, onaylı kâr payı teknik esaslarında belirtilen kâr payı dağıtım sistemine göre hesaplanan teknik faiz geliri ile sınırlı olmak kaydıyla garanti edilen kısmın da dahil olduğu miktar ile önceki yıllara ait birikmiş kâr payı karşılıklarından oluşur.

Dengeleme karşılığı

~~**MADDE 9 –** (1) Takip eden hesap dönemlerinde meydana gelebilecek tazminat oranlarındaki dalgalanmaları dengelemek ve katastrofik riskleri karşılamak üzere kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıktır.~~

~~(2) Bu karşılık her bir yıla tekabül eden deprem ve kredi net primlerinin %12'si oranında hesaplanır. Net primin hesaplanmasında, bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarlar devredilen prim olarak telakki edilir. Karşılık ayrılmasına son beş finansal yılda yazılan net primlerin en yüksek tutarının % 150'sine ulaşıncaya kadar devam edilir.~~

~~(3) Hasarın meydana gelmesi durumunda, reasüröre isabet eden miktarlar ile sözleşmede belirtilen muafiyet limitinin altında kalan miktarlar dengeleme karşılıklarından indirilemez.~~

~~(4) Verilen teminatı nedeniyle ödenen tazminatlar varsa birinci yıl ayrılan karşılıklardan başlamak üzere ilk giren ilk çıkar yöntemine göre dengeleme karşılıklarından düşülür.~~

MADDE 9 – (1) Takip eden hesap dönemlerinde meydana gelebilecek tazminat oranlarındaki dalgalanmaları dengelemek ve katastrofik riskleri karşılamak üzere ek teminatlar da dahil olmak üzere tüm branşlarda verilen kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıktır.

(2) Bu karşılık her bir yıla tekabül eden deprem ve kredi net primlerinin %12'si oranında hesaplanır. Net primin hesaplanmasında, bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarlar devredilen prim olarak telakki edilir. Birden fazla branşı kapsayan bölüşmesiz reasürans anlaşmalarında devredilen prim tutarının deprem ve kredi branşlarına isabet eden kısmı, şirket tarafından başka bir hesaplama yöntemi öngörülmemişse, bu branşların toplam prim tutarı içerisindeki ağırlıkları dikkate alınarak belirlenir.

(3) Reasürans şirketlerinin bölüşmeli ve bölüşmesiz esasta kabul ettikleri işlerde dengeleme karşılığı, her bir yıla tekabül eden deprem ve kredi net primlerinin % 12'si oranında hesaplanır. Reasürans

şirketleri tarafından bölüşmesiz esasta kabul edilen işlerden sağlanan prim içindeki deprem ve kredi primi payı, bölüşmeli esasta kabul edilen işlerdeki deprem ve kredi prim payı nispetinde hesaplanır.

(4) Karşılık ayrılmasına son beş finansal yılda yazılan net primlerin en yüksek tutarının %150'sine ulaşıncaya kadar devam edilir. Beşinci yılın geçmesini müteakiben prim üretimi rakamına bağlı olarak karşılık rakamının bir önceki yılki bilançoda yer alan karşılık tutarına göre daha düşük çıkması durumunda aradaki fark özsermaye altında diğer kar yedekleri içerisinde gösterilir. Özsermayeye aktarılan bu tutar yedek olarak tutulabileceği gibi sermaye artırımına konu olabilir veya tazminat ödemelerinde kullanılabilir.

(5) Vefat teminatının verildiği hayat sigortalarında dengeleme karşılığının hesabı sırasında şirketler kendi istatistik verilerini kullanacaklardır. Gerekli hesaplamayı yapabilecek veri seti bulunmayan şirketler vefat net priminin %11'ini deprem primi kabul edecek ve bu tutarların %12'si oranında karşılık ayıracaklardır.

(6) Deprem meydana gelmesi veya kredi branşında ilgili finansal yılda teknik zarar gerçekleşmesi durumunda, kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıklar tazminat ödemelerinde kullanılabilir. Hasarın meydana gelmesi durumunda, reasüröre isabet eden miktarlar ile sözleşmede belirtilen muafiyet limitinin altında kalan miktarlar dengeleme karşılıklarından indirilemez."

İkramiye ve indirimler karşılığı

~~MADDE 10 – (1) Sigorta şirketlerinin ikramiye ve indirim uygulamasına gitmesi durumunda, cari yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar ve lehdarlar için ayrılan ikramiye ve indirim tutarlarından oluşur.~~

~~(2) İkramiyeler ve indirimler cari hesap dönemi içinde lehdar veya sigortalının lehine tahakkuk etmiş ve ödenmiş ya da ödenecek tüm tutarları kapsar. Bu ödeme sigortalının ilerideki primlerinden indirim yapılması veya matematik karşılıklarında artırım yapılması şeklinde gerçekleştirilir.~~

MADDE 10 – (1) İkramiye ve indirimler karşılığı, cari dönemde yaşayan poliçelere ilişkin olarak sigortalıya müteakip dönemlerde yenilemeye bağlı olmaksızın bir ikramiye veya indirim taahhüdünde bulunduğu takdirde ayrılması gereken karşılıktır. Sigorta şirketlerinin ikramiye ve indirim uygulamasına gitmesi durumunda, cari yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar ve lehdarlar için ayrılan ikramiye ve indirim tutarlarından oluşur.

(2) İkramiyeler ve indirimler cari hesap dönemi içinde lehdar veya sigortalının lehine tahakkuk etmiş ve ödenmiş ya da ödenecek tüm tutarları kapsar. Bu ödeme sigortalının ilerideki primlerinden indirim yapılması veya matematik karşılıklarında artırım yapılması şeklinde gerçekleştirilir. Şirketler, taahhütte buldukları ikramiye ve indirim tutarlarını sözleşmede belirtmek zorundadırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklar

Teknik karşılıkları karşılayan varlıklar

MADDE 11 – (1) Şirketlerin, teknik karşılıklarını karşılayacak düzeyde varlık bulundurmaları şarttır.

(2) Teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilebilecek varlıklar şunlardır;

- a) Türk Lirası,
- b) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının alım satım konusu yapılan dövizler,
- c) Vadeli ve vadesiz Türk Lirası mevduatı,
- ç) Katılım bankaları nezdinde açılan cari hesaplar ve katılma hesapları,
- d) Kredi kartı bloke hesapları,
- e) Döviz tevdiat hesapları,
- f) Devlet tahvili, hazine bonusu ve Devletin ihraç ettiği diğer finansal varlıklar,
- g) Özel sektör tarafından ihraç edilmiş tahvil ve diğer sabit getirili finansal varlıklar,
- ğ) Hisse senetleri ve diğer değişken getirili finansal varlıklar,
- h) Yatırım fonu katılma belgeleri,
- i) Repo işlemleri,
- j) Esas faaliyetlerden alacaklar ve teknik karşılıklarda reasürör payları,
- j) Sigorta sözleşmelerine bağlı olarak veya bağlı olmadan verilen ikrazlar,
- k) Gayrimenkuller,
- l) Gayrimenkul hariç diğer maddi duran varlıklar,
- m) Peşin ödenen vergiler ve fonlar ile ertelenmiş vergi varlıkları.

(3) Türkiye'de bulunan risklerle ilgili olarak ayrılmış bulunan teknik karşılıklara ilişkin varlıkların Türkiye'de saklanmaları esastır.

(4) Ancak, şirketler Devlet tahvili, hazine bonosu ve Devletin ihraç ettiği diğer finansal varlıklar için Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülme ve Takasbanka dışarıda saklanan varlıklar ve bunların değerleri konusunda gerekli bilgileri aktarmak veya erişimine olanak tanımak koşulu ile Takasbank dışında bir başka saklayıcıdan saklama hizmeti alabilir.

(5) Şirketler portföylerinde bulundurdıkları varlıkların döviz, faiz ve piyasa riskleri gibi risklere karşı korunması amacıyla, Sermaye Piyasası Kurulu'nun görüşü alınarak Müsteşarlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde; opsiyon sözleşmeleri, forward, finansal vadeli işlemler ve vadeli işlemlere dayalı opsiyon işlemlerine taraf olabilir.

(6) Yabancı ülkeler tarafından ihraç edilmiş ve yabancı ülke piyasalarında işlem gören derecelendirmeye tabi tutulmuş finansal varlıklar ile yabancı ülkelerde bulunan gayrimenkullerin teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilmesine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça çıkarılacak Tebliğle belirlenir.

(7) Şirketler matematik karşılıklarını ikinci fıkranın (ç), (k) ve (l); kar payı dağıtımını öngören hayat sigortası sözleşmelerine ilişkin olarak ayırdıkları teknik karşılıklarını ikinci fıkranın (d), (i) ve (m) bentlerinde belirtilen varlıklara yatıramaz.

(8) Takasbank hariç olmak üzere, şirketlerin yatırıma yönlendirdikleri ve sakladıkları varlıklar en az iki finansal kuruluş nezdinde tutulur. Varlıkların finansal kuruluşlar arasında dengeli olarak dağıtılması esastır.

(9) Müsteşarlık, mali bünyeleri ile ilgili alınacak tedbirler çerçevesinde, şirketlerin yatırıma yönlendirdikleri ve sakladıkları varlıkların tutulduğu finansal kuruluşların sayısı ile bu kuruluşlarda tutulan varlıkların oranlarını belirleyebilir ve ayrıca aynı topluluk içerisinde bulunan finansal kuruluşlar nezdinde tutulan varlıkların oranına sınırlama getirebilir.

(10) Müsteşarlık belirlediği kriterleri taşımayan esas faaliyetlerden alacaklar ile teknik karşılıklardaki reasürör paylarının teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilmemesini talep edebilir.

Teknik karşılıkları karşılayan varlıkların hesaplanması

MADDE 12 – (1) Teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilecek varlıkların hesaplanması sırasında aşağıda belirtilen hususlara uyulur;

a) Bir varlığın edinilmesi şirketin borçlanmasına yol açmış ise, söz konusu borcun düşülmesinden sonra kalan tutar, teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilebilir,

b) Üçüncü kişiler veya gruplardan olan alacakların, ancak aynı kişi ve gruplara olan borçların düşülmesinden sonra kalan kısmı teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilebilir,

c) Maddi duran varlıkların amortismanı, finansal varlıkların değer düşüklüğü karşılığı ve esas faaliyetlerden şüpheli alacaklar karşılığı ayrıldıktan sonra kalan kısım teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilebilir,

ç) Temerrüde düşen alacaklar, yalnız temerrüde düşülmesini takip eden ilk iki aylık süre için teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilebilir.

Teknik karşılıkları karşılayan varlıklara ilişkin sınırlamalar

MADDE 13 – (1) Aşağıda belirtilen oranların üstündeki varlıklar teknik karşılıklara karşılık olarak gösterilemez.

a) Tek bir arazi, arsa veya bina veya tek bir parça şeklinde düşünülebilecek kadar birbirine yakın veya bunlardan gelecek zararların birbirlerini etkileyebileceği arazi, arsa veya binaların değerinin brüt teknik karşılıkların %10'unu aşan kısmı,

b) Devlet tarafından ihraç edilen finansal varlıklar hariç olmak üzere; bir ihraççının para ve sermaye piyasası araçlarının brüt teknik karşılıkların %5'ini aşan kısmı ile bu tür finansal varlıkların toplamı brüt teknik karşılıkların %40'ını aşmaması halinde ise bir ihraççıya ait para ve sermaye piyasası araçlarının brüt teknik karşılıkların %10'unu aşan kısmı,

c) Bir topluluğun para ve sermaye piyasası araçlarının brüt teknik karşılıkların %20'sini aşan kısmı,

ç) Hisse senetleri (bağlı menkul kıymetler, iştirakler, bağlı ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi teşebbüsler dahil) ve diğer değişken getirili finansal varlıklar ile A tipi yatırım fonu katılma belgelerinin brüt teknik karşılıklarının %30'unu aşan kısmı ile borsada işlem görmeyen bu tür varlıkların brüt teknik karşılıkların %10'unu aşan kısmı,

- d) Sigorta sözleşmesine bağlı olmadan verilen ikraz tutarlarının toplamının brüt teknik karşılıkların %5'ini aşan kısmı ile bir kişiye verilen kredinin brüt teknik karşılıkların %1'ini aşan kısmı,
- e) Kasada bulunan TL ve dövizlerin brüt teknik karşılıkların %3'ünü aşan kısmı,
- f) Bir bankada değerlendirilen mevduat, cari hesap ve katılma hesaplarının brüt teknik karşılıkların %40'ını geçen kısmı ile şirketle aynı finansal topluluk içerisinde bulunan bankada değerlendirilen mevduat, cari hesap ve katılma hesaplarının brüt teknik karşılıkların %20'sini aşan kısmı,
- g) Bankalarca sigorta sözleşmesi tutarının tamamına ilişkin olarak sigorta sözleşmesinin düzenlenmesi aşamasında ödeme garantisi verilen kredi kartı hesapları hariç ve alacaklar için teminat olarak verilmiş hazine bonusu, devlet tahvili, mevduat, nakit ve dövizler tenzil edilmiş olmak üzere bir aracılardan olan alacakların brüt teknik karşılıkların %5'ini aşan kısmı ile banka ve benzeri kurumsal araçlardan olan alacakların brüt teknik karşılıkların %20'sini aşan kısmı,

~~ğ) Bankalarca sigorta sözleşmesi tutarının tamamına ilişkin olarak sigorta sözleşmesinin düzenlenmesi aşamasında ödeme garantisi verilen kredi kartı hesapları hariç ve alacaklar için teminat olarak verilmiş hazine bonusu, devlet tahvili, mevduat, nakit ve dövizler tenzil edilmiş olmak üzere, aracılık yapan bankalardan olan alacaklar hariç, esas faaliyetlerden alacakların brüt teknik karşılıkların %25'ini aşan kısmı,~~

ğ) Poliçe mukabili ikrazlar ile sigorta sözleşmesi tutarının tamamına ilişkin olarak, sigorta sözleşmesinin düzenlenmesi aşamasında, bankalarca ödeme garantisi verilen kredi kartı hesapları hariç ve alacaklar için teminat olarak verilmiş hazine bonusu, devlet tahvili, mevduat, nakit ve dövizler tenzil edilmiş olmak üzere, aracılık yapan bankalardan olan alacaklar hariç, esas faaliyetlerden alacakların brüt teknik karşılıkların %25'ini aşan kısmı,

h) Kur riski olmayan şirketlerde döviz cinsinden yatırımların brüt teknik karşılıkların % 30'unu aşan kısmı,

i) Yabancı para yükümlülük kur riski oranının %130'u aşan kısmı.

(2) Şirketler, sigorta sözleşmelerinden doğan yabancı paraya veya bir varlığa endeksli yükümlülükleri ile orantılı olarak yabancı para veya yabancı paraya endeksli yeterli miktarda varlık bulundurmak zorundadır.

(3) Yabancı para yükümlülük kur riski oranı %70'ten az olamaz.

(4) Şirketler yeterli risk dağılımı sağlar ve varlıkların günlük olarak değer tespitinin yapılabilmesine yönelik tedbirleri alır.

(5) Müsteşarlık, sigorta ettirenler ile lehdarların hak ve menfaatlerinin korunması ve sigorta şirketinin mali bünyesi ile ilgili alınacak tedbirler çerçevesinde, karşılık olarak gösterilen varlıkları kabul veya reddetmeye, aynı miktarda bir başka varlıkla değiştirilmesini istemeye yetkilidir.

(6) Sigorta sözleşmelerine bağlı olmadan ikraz verilebilmesi Müsteşarlığın iznine tabidir.

(7) Varlıkların değerinin fiyat hareketleri ve rüçhan haklarının kullanılması nedeniyle bu Yönetmelikte belirtilen asgari sınırların altına inmesi veya azami sınırların üzerine çıkması halinde oranın en geç 30 iş günü içerisinde bu Yönetmelikte belirtilen sınırlara uygun hale getirilmesi zorunludur.

(8) Şirketlerin sigorta ettirenlere ve lehdarlara olan yükümlülükleri nedeniyle ve zorunlu olarak bu sınırlamaların geçici olarak aşılması Müsteşarlığın iznine tabidir.

(9) Gayrimenkule, para ve sermaye piyasası araçlarına, vadeli mevduata, katılma hesabına veya dövize endeksli olarak hazırlanan hayat sigortası sözleşmelerinde; endekslenen varlıklarla ilgili risklerin sigorta ettirene bildirilmesi ve yazılı onayının alınması kaydıyla, karşılıklar birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen sınırlamalara da uyularak endekslenen varlık veya varlıklara yatırılır.

Matematik karşılıklara ilişkin ilkeler

MADDE 14 – (1) Şirketler matematik karşılıkların hesaplanmasında aşağıdaki genel ilkelere uymak zorundadır:

a) Ayrı hesaplama ilkesi: Matematik karşılıklar her bir sözleşmenin onaylı teknik esaslarına göre sigorta sözleşmesi bazında hesaplanır. Matematik karşılıkların hesaplanmasında gerektiğinde tahmin yöntemleri ve genelleştirmeler kullanılabilir. Ancak bu şekilde bulunan karşılık miktarları sigorta sözleşmesi bazında hesaplanma halinde bulunacak miktarlardan az olamaz.

b) İhtiyatlı hesaplama ilkesi: Matematik karşılıkların hesaplanmasında kullanılacak, ölüm düzeyi, iskonto edilmiş ölüm düzeyi ve hastalık düzeyi tabloları ve diğer tablolar ile teknik faiz oranı ve gider payları ihtiyatlı olarak seçilir.

c) Hesaplama yönteminin sözleşme süresince devamlılığı: Matematik karşılıkların hesaplanmasında kullanılan yöntemler ve varsayımlar sözleşme süresince sigorta ettirenin ve lehdarın aleyhine değiştirilemez.

ç) Hesaplanma dönemi: Birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında matematik karşılıklar, her bir sözleşme için, primlerin sigorta şirketine intikal ettiği günü takip eden ilk iş günü itibarıyla hesaplanır.

(2) Diğer hayat sigortalarında aktüeryal matematik karşılıkların günlük olarak hesaplanmadığı hallerde, sigorta şirketleri, sigorta ettiren başvurduğu takdirde, sigorta sözleşmesinden doğan tazminat alacağını günü gününe hesaplayarak sigorta ettirenlere beyan edilebilmesi için gerekli her türlü tedbiri almak zorundadırlar. Yapılan incelemelerde sigorta ettirenlere bu beyanı yapmadığı veya yapamadığı tespit edilen sigorta şirketleri, Müsteşarlığın yazılı uyarısı üzerine en geç üç ay içinde matematik karşılıkları günlük olarak hesaplayacakları bir düzeni tesis etmek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gözetim

~~MADDE 15 – (1) Şirketler teknik karşılıklarına ve bu karşılıkların yatırıldığı varlıklara ilişkin bilgi ve belgeler ile tablolarını, belirlenen süreler içerisinde, gözetim amacıyla Müsteşarlığa gönderir.~~

Gözetim ve stres testi yapılması

MADDE 15 – (1) Şirketler teknik karşılıklarına ve bu karşılıkların yatırıldığı varlıklara ilişkin bilgi ve belgeler ile tablolarını, belirlenen süreler içerisinde, gözetim amacıyla Müsteşarlığa gönderir.

(2) Teknik karşılıklarının yeterliliklerinin tespit edilmesi de dahil olmak üzere, şirketin mali yeterliliğinin belirlenebilmesini teminen yazım riskine, katastrofik risklere, faiz, döviz, menkul kıymetler, kredi ve likidite risklerine ilişkin olarak Müsteşarlık şirketler tarafından stres testi yapılmasını talep edebilir.

Aşamalı yeterlilik seviyesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen devam eden riskler karşılığının hesaplamasında kullanılan beklenen hasar prim oranı; 2008 yılı hesaplamalarında %100 oranında dikkate alınır.

Aşamalı yükümlülük seviyesi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 2008 yılı hesaplamalarında, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen aktüeryal zincirleme merdiven metoduna istinaden bulunan muallak hasar tutarının %80'i dikkate alınır.

2010 ve 2011 yılları için aşamalı yükümlülük seviyesi

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen aktüeryal zincirleme merdiven metoduna istinaden bulunan tutar; 2010 yılı hesaplamalarında en az %80, 2011 yılı hesaplamalarında en az %90 oranında dikkate alınabilir. Şirketler, finansal tablolarının dipnotlarında, hangi oranda hesaplama yapıldığını açıklamak zorundadır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 16 – (1) 4/5/2007 tarihli ve 26512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

~~MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2008 tarihinde yürürlüğe girer.~~

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 16 ncı maddesi 30/9/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri 1/1/2008 tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yürütür.